

ARCHITEKTURA

CZASOPISMO TECHNICZNE
TECHNICAL TRANSACTIONS

ARCHITECTURE

WYDAWNICTWO

POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

3-A/2010

ZESZYT 6

ROK 107

ISSUE 6

YEAR 107

KRYSTYNA POKRZYWNICKA*

PLAŻA I PARK W NADMORSKIM W KURORCIE – PRZESTRZEŃ ZDROWA CZY PRZESTRZEŃ CZEKAJĄCA NA UZDROWIENIE?

THE BEACH AND THE PARK IN THE SEASIDE HEALTH RESORT –
THE HEALTHY SPACE OR THE SPACE WAITING FOR HEALING?

Streszczenie

Dla miasta nadmorskiego można by zdefiniować miejsce wspólne – plażę i pas nadmorski jako organiczną, magiczną część miasta. Magnetyzm takiego miejsca uzasadnia się trzema klasycznymi uwarunkowaniami: jednością czasu, miejsca (przestrzeni) i przyrody wraz z niezbędną architekturą. Uogólniając – przestrzeń publiczna współczesnego miasta nadmorskiego jest to realnie, fizycznie istniejąca w tkance miasta przestrzeń o niezwykłej energii własnej, wyposażona w ogromną siłę przyciągania; przestrzeń uzdrawiająca (terapeutyczna).

Słowa kluczowe: plaża, park, miasto, przestrzeń publiczna

Abstract

For the seaside city it is possible to define the common place – beaches and the coastal zone as the organic, magic part of the city. The magnetism of such a place is being justified by three classical conditions: the unity of the time, places (space) and nature with essential architecture. Generalizing – the public sphere of the modern seaside town is in reality, physically existing in the tissue of the city, space, having its own unique energy, equipped with enormous power of attraction; healing space (therapeutic).

Keywords: beach, park, city, public space

* Dr hab. inż. arch. Krystyna Pokrzywnicka, Katedra Architektury Służby Zdrowia, Wydział Architektury, Politechnika Gdańska.

1. Wstęp

Przedmiotem analizy jest otwarta na wody Zatoki Gdańskiej przestrzeń publiczna miasteczka¹ nadmorskiego Sopotu. Właśnie ta strefa styku lądu i wody stanowi wyróżnik miasta wykreowanego na początku ubiegłego wieku przez Jana Jerzego Haffnera².

Unikatowe przyrodniczo położenie miasta stanowi jego największy atut. O nieustającej popularności Sopotu, decydują piękna przyroda nadmorska, urozmaicona konfiguracja terenu, masa zieleni, szeroka piaszczysta plaża, molo oraz łatwość dojazdu z Gdańska i Gdyni pociągiem, kolejką miejską, autobusami i rowerem (są nowe ścieżki rowerowe wzdłuż brzegu od Gdańska aż do Gdyni).

Elementem charakterystycznym dla publicznej przestrzeni przymorskiej jest niesłychana zmienność akustyczna. Można zanurzyć się w ciszy, spacerując dostojnie w alejach parkowych, gdzie ptaki przypominają raz po raz człowiekowi, kto tu jest gospodarzem a szum liści słyszeć lepiej niż szum morza. Droga spacerowa przy paśmie wydmy i równoległa droga rowerowa dają możliwość kontaktu wzrokowego i słuchowego z morzem z jednej, a lasem z drugiej strony.

Sopocka plaża poza pasmem wydmy jest tak szeroka i gościnna, że mieści i spacerowiczów, i plażowiczów, lotniarzy, biegaczy, a nawet umożliwia ustawianie sezonowych kafejek na piasku jednym słowem jest niesłychanie pojemna! Mało tego jest inna o każdej porze dnia i nocy; inna o każdej porze roku; i kto zna uroki wędrówki wzdłuż brzegu morskiego wie, że nie ma dwóch jednakowych spacerów nad morzem.

Autonomia miejsca publicznego w mieście na styku lądu i wody wyraża się w ekspresji struktur i form przyrodniczych, których oddziaływanie na człowieka jest zarazem zmysłowe i symboliczne. Oddziaływanie to nie poddaje się jednostkowej ocenie krytycznej³ użytkownika, dzieje się to w przypadku środowiska zbudowanego, czyli wszelkiej architektury i zagospodarowania przestrzennego. Elementy przyrodnicze tworzące tę przestrzeń są ponadczasowe, niezależne i piękne, budzą szacunek, ale i grozę (np. sztorm, burza nadmorska). Dla człowieka symbolika jest oczywista. Morze symbolizuje siłę, żywiołowość natury; stare, ogromne drzewa energetyzują i chronią przed słońcem piaski plaż dają możliwość spaceru o każdej porze dnia i roku. W wielorakości i nieprzewidywalności aury nadmorskiej tkwi magia pejzażu nadmorskiego i siła przyciągania tłumu.

Plaża miejska i tereny przyległego Parku Nadmorskiego w Sopocie stanowią szczególny przypadek przestrzeni wspólnej. W istocie plaża, molo, park nad morzem stanowią o stylu i indywidualności miasta nadmorskiego. Nie architektura, lecz środowisko przyrodnicze tworzy piękno tego miasta. Istnieje ogólny problem, jak „programować” ścisły kontakt miasta z brzegiem morskim. Plaża i mola muszą być organicznie złączone z miastem i ułatwiać ludziom dobry kontakt z przyrodą; wszystkim – i zdrowym, i chorym, i starym, i młodym, biednym, jak i zamożnym. Mówimy wówczas o atrybucie niepowtarzalności, indywidualnie miejskiej aurze, a tym samym o atrakcyjności przestrzeni publicznej dla odbiorcy. Owa szczególna, ciągnąca się kilometrami linia plaży piaszczystej, ze strefą wydmy i starodrzewem, tworzy pasmo unikatowe, jakby niezależne od hałasu.

Tłumy pasatów tworzą publiczność masowego „spektaklu w plenerze” zwanego sezonem, który trwa od maja do października.

Życie Sopotu przebiega polifonicznie, równocześnie i równoległe na trzech trasach, z różną prędkością i głośnością (!) Na dolnym tarasie (przymorskim) odbywa się z prędkością spacerowo-rowerową, wśród malowniczych ścieżek Parku Nadmorskiego. Linia tranzytowa ruchu kołowego pomiędzy Gdynią i Gdańskiem stanowi „wielkie zakłócenie” w organizmie miasta, przecinając je wzdłuż na dwa elementy: Sopot dolny i górny, czyli część miasta rozbudowana na wysokim brzegu wśród gęstych lasów mieszanych gdzie znajdują się i tereny spacerowe i ośrodki sportowe, zaciszne osiedla użytkowe współczesne kondominia, jedyna w Kraju Opera Leśna, a także wielkie piękne cmentarze.

Cechą nadrzędną miejsca publicznego w mieście nadmorskim jest jego elastyczność i zapewnienie przestrzeni wspólnej dla zmultiplikowanego podmiotu. Mówiąc inaczej, możliwość intensyfikacji wartości użytkowych takiej przestrzeni publicznej bez utraty kontroli nad bezpieczeństwem ludzi w jej obrębie, tak aby stała się w pełni Przestrzenią Pięknego Wypoczynku, ale mogła też pełnić rolę terapeutyczną i edukacyjną dla społeczności.

Miasto nadmorskie oferuje możliwość wyboru różnorodnych miejsc kontaktu społecznego. Magnetyzującym stałych mieszkańców i przyjezdnych – wczasowiczów i weekendowych gości – jest

styk lądu i wody, gdzie wykreowane jest całe tradycyjne gospodarstwo turystyczne, jak kawiarenki, jadłodajnie, kluby wodniarskie, miejsca do tańca, mariny, mola, pomosty itp.

Strefa mola jest zarazem wyróżnikiem przyrodniczym, elementem nadającym styl, klimat i indywidualny rys Sopotowi (patrz tab. 1). Strefa mola ma też inną ważną zdolność – daje możliwość zdystansowania się, wyciszenia, ucieczki od tłumu konsumującego przestrzeń i „trwoniącego” czas na placach, ulicach wewnątrz struktury zabudowanej miasta (tu przykład ulicy – deptaku i placu przed wejściem na molo!). Specyficzna przestrzeń mola jest miejscem, gdzie estetyka, indywidualność krajobrazu idzie w parze z jasnością i łatwością powszechnego odebrania bodźców generowanych przez poszczególne jej elementy (patrz tab. 1).

Tabela 1

Charakterystyka Mola w Sopocie

Charakterystyczne cechy Mola jako przypadek przestrzeni komercyjnej – na przykładzie Sopotu		
Opis, cechy	uwagi szczegółowe	zagrożenia
Dostępność	przestrzeń łatwo dostępna	dewastacja i brudzenie
Unikatowość	przestrzeń wyjątkowa: zmienna w sposób dynamiczny, co wynika z właściwości krajobrazu nadmorskiego	nie ulega zagrożeniu
Trwałość		sama wyrównuje i kompensuje ubytki przyrodnicze
Stopień zainwestowania	istnieje jako przestrzeń częściowo tylko przystosowana do użyteczności społeczeństwa, stopień zainwestowania	narażona na zbytnie przestrukturalizowanie
Interpretacja stosunku własności i wspólnoty	przestrzeń komercyjna (bilety wstępu)	fizyczne zniszczenie tkanki przez katastrofy klimatyczne
Autonomia wobec organizmu miejskiego Możliwości i sposoby wykorzystania przestrzeni mola	– przestrzeń autonomiczna (w sezonie letnim – płatna do uzdrowiska Sopot) – odpoczynek bierny i czynny – miejsce komercyjne – wizytówka miasta – magiczne miejsce: uzdrowia, wycisza	rozparcelowanie na działki prywatne nieprzemysłowa eksploatacja dewastacja
Walory edukacyjne	odczytywalny – unikatowy	czystość i ład konieczny
Walory terapeutyczne	oczywisty	naturalność pod ochroną
Główne zagrożenia ze strony użytkownika	przeinwestowanie, niszczenie krajobrazu, umniejszanie kontaktu z morzem	utrata niepowtarzalności tożsamości

2. Stan nierównowagi

Nowe przebudowy w XXI wieku idą w kierunku modelu intensywnej urbanizacji. Powstaje pytanie, jak działać? Czy na rzecz rewaloryzacji, rewitalizacji, czy renowacji? Dlaczego działania są takie, jakie są? Czyżby nie było potrzeby i patriotyzmu lokalnego i woli naprawy, bo to się nie opłaca?

Pozostaje problem, jak długo ma trwać dalsza chaotyczna „urbanizacja” Parku Nadmorskiego i plaży i co pozostanie z widoku na morze w kurorcie nadmorskim Sopocie. Miastu grozi utrata panowania nad chaosem i symptom miasta nadmorskiego bez widoku na morze, odizolowanego od plaży. Jak dotąd największym sukcesem komercyjnym jest pułap cenowy 1 m² terenu w mieście, absurdalnie wysoki jak na to, co Sopot reprezentuje.

Co dalej? Największym pragnieniem byłoby osiągnięcie równowagi interakcji pomiędzy bezbronnym krajobrazem a dynamicznym potencjałem inwestorskim!

3. Wnioski

Sopot jest kurortem, miastem w zaciścu, pomiędzy starym Gdańskiem, a młodzieńczą Gdynią, niestety czeka na uzdrowienie (patrz tab. 2). W wyniku rozmaitych nieprzemyślanych działań przestrzennych spowodowano degradację wartości krajobrazowo-przestrzennych w przestrzeni publicznej miasta Sopotu. Stało się tak niestety wskutek:

- zmiany skali wysokości zabudowy,
- zamknięcia walorów przestrzeni widokowych gęstą zabudową przestrzeni pasma pomiędzy Parkiem Nadmorskim i morzem,
- deprecjacji terenów spacerowo-wypoczynkowych, np. poprzez przewężenie linii pieszej i spacerowej z powodu poszerzenia ścieżek rowerowych (nie wiadomo czy bezpieczeństwo pieszych było tu w ogóle brane pod uwagę przez projektantów nowej trasy spacerów dla pieszych bez pieszych!)

Tabela 2

Kryteria komfortu zdrowotnego w Sopocie mieście-kurorcie

Lp.	Kryteria komfortu	Lato		Zima	
		dzień	noc	dzień	noc
1	Temperatura powietrza Wiatry – przewietrzanie duszność (ekstrema).	+++	-	-	-
2	Insolacja	+	-	+	
3	Ochrona przed opadami deszczu/śniegu w parku	+	+	-	-
4	Szerokość i czytelność ciągu spacerowego	+	-	+	-
5	Ukształtowanie, dostępna, wygodna konfiguracja (naturalne sodki – łagodne sztuczne)	+	+	+	-
6	Szybkość przesuwania się Tempo spaceru indywidualnego i grupowego	+	+	+	-
7	Zagwarantowanie anonimowości w zbiorowości, izolacja osobnicza w przestrzeni	+	+	+	-
8	Bezpieczeństwo – gwarancja ochrony – w całym – czasie pobytu (klarowna ewakuacja)	-	+	+	+
9	Hałasy – generowane przez środowisko	-	+	+	+
10.	Elastyczność przemian sposobu użytkowania przestrzeni zarówno indywidualnie, jak i w sposób organizowany – reżyseria zdarzeń	+	-	-	-

4. Należy docenić fenomen Przestrzeni Publicznej w krajobrazie nadmorskim

Park Nadmorski jako taki jest to przestrzeń wymagająca szczególnej troski. Posłużę się skonstruowaną tabelą przedstawiającą najnowsze cechy przestrzeni poddanej ocenie krytycznej w artykule. Wybrano 9 najistotniejszych:

- wyjątkowość,
- czas powstania,
- trwałość,
- stopień zainwestowania,
- stosunki własnościowe,
- autonomia,
- użytkowość,

- walor edukacyjny,
  - walor terapeutyczny.
- Wydaje się, że można byłoby podnieść efektywność posiadanej przez Sopot publicznej przestrzeni:
- jeśli się zadba o rozwój atrakcyjnych form rekreacji i rehabilitacji na świeżym powietrzu na wydzielonych częściach plaży,
  - przez edukację przyrodniczą użytkowników w każdym wieku – uświadamianie wszystkim faktu, że nie wolno niszczyć terenów wydmych! Edukacja społeczna i walka o czystość w przyrodzie zależy od powszechnej aktywności w dziedzinie zapobiegania zabrudzeniom i wandalizmowi oraz zrozumieniu, że wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za czystość w Parku i na plażach – nie tylko gospodarze i władze miasta,
  - przez zorganizowany, acz dyskretny 24 godzinny nadzór administracji i służb porządkowych, policji miejskiej, monitoring zachowań nagannych wśród gości „kawiarenek” „smażalni”, które oblepiły pas pomiędzy aleją spacerową w Parku Nadmorskim a pasmem wydmy i plażą (w niektórych przypadkach są to obiekty osadzone na wydmach).

5. Podsumowanie

We współczesnym mieście przestrzeń publiczna jest znaczącą przestrzenią, która powinna być troskliwie pielęgnowanym miejscem wspólnym. Przestrzeń publiczna posiada cechy autonomiczne wobec reszty miasta, cechy te należy odnaleźć i uszanować, pielęgnować i ratować przed zniszczeniem. Wysoka jakość i walory zdrowotne to cel, który można już teraz osiągnąć w pięknym mieście jakim niewątpliwie jest nadmorski kurort–Sopot!

Przypisy

- ¹ Na przestrzeń publiczną współczesnego miasta składają się wyodrębnione, szczególnie znaczące jego fragmenty, w których czas rozgrywających się aktualnie zdarzeń, środowisko przyrodniczo-naturalne i wykreowanie sztucznie, przestrzenne proporcje, walory widokowe i zrealizowana tkanka architektoniczna, budzą w odbiorcach i użytkownikach pozytywne emocje, ponieważ pozostaje w wyczuwalnej dynamicznej równowadze.
- ² Lekarz J.J. Haffner – odkrywca Sopotu i twórca Sopotu jako kurortu.
- ³ Percepcja i akceptacja społeczności miejskiej tak przedstawionej przestrzeni publicznej bywa niezależna od zamierzeń jej kreatorów i gospodarzy. Ale nie można niezgodzić się ze zjawiskiem istnienia pewnych fenomenów. Są to tzw. przestrzenie magiczne w miastach, ale są i inne zapomniane, nielubiane, nie cieszące się dobrą aurą. Istnieją też nowe miejsca zrealizowane według zamierzeń inwestorów, dla społeczności lokalnej, ale niezaakceptowane, nielubiane, martwe. Równocześnie istnieją miejsca wybrane, tętniące życiem, niekoniecznie najistotniejsze dla życia wewnętrznego w mieście, nawet i trudnodostępne i klimatycznie trudne. Jednym słowem przestrzenie publiczne żyją własnym życiem w mieście; ewoluują, były i są elementami generującymi żywotność miasta.

1. Introduction

The public space of the small seaside town¹ Sopot, opened to waters of the Gulf of Gdańsk is an object of my analysis. This zone of joint of the land and water just constitutes the characteristic of the city created at the beginning of the last century by Jan Jerzy Haffnera². Unique natural location of a town, is its greatest asset. About the sustained popularity of Sopot, there are deciding: a beautiful seaside nature, varied terrain configuration, the mass of green, the wide sandy beach, the pier and the ease of travel from Gdansk and Gdynia by train, buses and bicycle (there are new bicycle road along the shore from Gdańsk all the way to Gdynia).

The characteristic element of the public littoral space is an amazing acoustic changeability. At the same time it is possible to plunge in silence walking in park avenues, where birds remind the man over and over again who here is a host, and the rustle of leaves is heard better than the noise of the sea. Path for pedestrians next to the sand dunes and the parallel bicycle road is giving the possibility of the visual and auditory contact with the sea from one side and with forest from the other.

The Sopot beach behind the line of sand dunes is so wide and guest, that it holds strollers, sunbathers, hang-glider pilots, runners, and even enables to place seasonal cafes on sand; in one word: it is amazingly capacious! And that's not all. It is different at every time of the day and the night; different at every season. Someone, who knows the charm of the trip along the sea-shore, knows also, that there are no two the same walks at the sea.

The autonomy of a public place in the town on the joint of land and water is manifesting itself in the expression of structures and natural forms. Their influence on the human is sensory and as well symbolic. This impact isn't undergoing the individual critical assessment of the user³, as it is taking place in case of the built environment i.e. all architecture and the spatial planning. Natural elements creating this space are timeless, independent and beautiful, they are arousing respect but also danger (e.g. storm, coastal tempest). For the human the symbolism is obvious. The sea is symbolizing power, impetuosity of the nature; old, huge trees energize and protect against the sun, the sand of beaches gives a possibility of walk at any time of the day and the year. The magic of the seaside landscape and power of attracting the crowd lie in the diversity and the unpredictability of the coastal aura.

The municipal beach and areas of the adjacent Seaside Park in Sopot are the special case of the shared space. In fact beaches, pier, the park at the sea decide about the style and the individuality of the seaside city. Not an architecture but the natural environment creates the beauty of this city. There is a general issue: how "to programme" close contact between the city with the sea-shore. The beach and piers must organically be joined with the city and facilitate the good contact with the nature for all people; healthy, and ill, old and young, poor, and wealthy. We are telling then about the attribute of the uniqueness, about the individual municipal aura, and hence about attraction of the public sphere for the recipient. That special line, stretching for miles of a sandy beach, with the dune zone and the old forest, is creating the unique band, independent of the noise.

Crowds of trade winds form the audience of "the mass performance in the open air" called the season which lasts since May by the October.

Life of Sopot goes polyphony and parallel on three routes, with the different speed and the volume (!)

On the lower terrace (littoral) with "the walking - cycling" speed, amongst picturesque paths of the Seaside Park. The transit traffic line between Gdynia and Gdańsk is "a large interference" in the body of the city, cutting it lengthwise into two elements: Sopot Dolny ("Lower Sopot") and Sopot Górny ("Upper Sopot") which is developed on the high banks among the dense mixed forests where are walking areas and sports facilities, secluded, contemporary residential condominiums, the only in the country Opera Leśna ("The Forest Opera"), and big beautiful cemeteries.

Another characteristic element of the public beach space is an amazing acoustic changeability. At the same time it is possible to plunge in silence walking in park avenues, where birds remind the man over and over again who here is a host, and the rustle of leaves is heard better than the noise of the sea. Path for pedestrians next to the line of sand dunes and the parallel bicycle road is giving the possibility of the visual and auditory contact with the sea from one side and with forest from the other.

The beach beside the line of sand dunes is so wide and guest, that it holds strollers, sunbathers, hang-glider pilots, runners, and even enables to place seasonal cafes on sand; in one word: it is amazingly capacious! And that's not all. It is different at every time of the day and the night; different at every season. Someone, who knows the charm of the trip along the sea-shore, knows also, that there are no two the same walks at the sea.

For the human the symbolism is obvious. The sea is symbolizing power, impetuosity of the nature; old, huge trees energize and protect against the sun, the sand of beaches gives a possibility of walk at any time of the day and the year.

The magic of the seaside landscape and power of attracting the crowd lie in the diversity and the unpredictability of the coastal aura.

Primary feature of a public place in a seaside town is its flexibility and providing the common space for the manipulated subject. In other words: the possibility of the intensification of utility values of public space without losing control over safety of the people in her range, so as to make it the Space of Fine Rest fully but could also perform the therapeutic and educational role for the community.

Seaside town offers a possibility of choice of different places of social contact. The magnet which is attracting residents and tourists: holidaymakers and weekend visitors, there is a joint of the land and water where whole traditional tourism farm is created: like cafes, restaurants, sea clubs, places to dance, marinas, piers, bridges etc.

The zone of the pier is a natural attribute, the component grants the style, the climate and the individual trait for the small town Sopot (see Table 1).

The zone of the pier has also an other important ability – is giving to walkers the possibility of distancing themselves, finding calm, escaping from the crowd space and “wasting” time on squares, streets inside the developed structures of the city (here example of the street - the pedestrian street and square in the front of the entrance to the pier!).

The specific area of the pier is a place where aesthetics, the individuality of the landscape goes hand in hand with the brightness and the easiness of registering of stimuli generated by each of its elements (see Table 1).

Table 1

Characterization of the Pier in Sopot

Characteristic of the Pier as the example of the commercial space – the case of Sopot		
Characteristic	Detailed comments	Threats
Accessibility	The space is easily accessible	Devastation and dirty
Uniqueness	Exceptional space: -variable into the dynamic way what results from the property of the seaside landscape	There is no threat
Sustainability		Natural losses are compensating and equalizing by nature itself
Level of investment	It exists as the space partly only adapted to the usefulness of the society	Exposed to excessive structuralizing
Interpretation of the relation of ownership and community	Commercial space (Entrance tickets)	Physical destroying the tissue by climatic disasters
Autonomy among the municipal organism	Autonomous space (in the summer season – paid in the spa Sopot)	Parceling out for private departments
The possibilities and ways of using the space of the pier	<ul style="list-style-type: none"> - Passive and active rest - Commercial place - The pride of the city - Magic place: healing and quietening 	Ill-considered exploitation. Devastation
Educational value	Decipherable - unique	The cleanness and the necessary order
Therapeutic qualities	Obvious	Naturalness under the protection
The main threat from the user	Overinvesting, destroying the landscape, belittling the contact with the sea	Loss of the uniqueness of the identity

2. State of the imbalance

New reconstructions in the 21st century are going toward the model of the intense urbanization. A question how to act is arising. Action in favour of the revaluation, the revitalization or the renovation?

Why are such activities as they are? Really there was no need of the local patriotism and the will of repair, because it isn't profitable?

A problem remains how long is supposed to last the farther chaotic "urbanization" of the Seaside Park and the beach and what will stay from a sea view in the seaside resort Sopot. We are threatened by loss of the control over the chaos and there will be a symptom of the seaside city without a sea view, isolated from the beach. So far the biggest commercial success in Sopot is a price of 1 m² of area in the city, ridiculously high as to that, what Sopot represents.

What next? Achieving the balance of interaction between the defenseless landscape and the dynamic investment potential would be the greatest desire!

3. Conclusions

Sopot is a health resort, town in the sheltered place, between old Gdańsk, and youthful Gdynia, unfortunately is keep waiting for healing. (see Table 2).

However as a result of spatial operations causing the decline of landscape values in the municipal space

- by changing the scale of the height of buildings,
- by closing spaces with a view with building development of the space between the Seaside Park and the sea,
- degeneration of walking and recreational areas; e.g. the narrowing of the walking line because of widening bicycle lanes (it isn't obvious whether the safety of pedestrians was here important for designers of the new route of walks for pedestrians but without pedestrians).

Table 2

Criteria of the health comfort in Sopot town – resort

No.	Comfort criteria	SUMMER		WINTER	
		Day	Night	Day	Night
1	Air temperature Winds - airing Airlessness (Extremists)	+++	-	-	-
2	Insolation	+	-	+	
3	Protection against the rain/snow into the park	+	+	-	-
4	Width and readability of a walkway	+	-	+	-
5	Forming, available, comfortable configuration (natural steps – gentle artificial)	+	+	+	-
6	Speed of moving Pace of the individual and group walk	+	+	+	-
7	Guaranteeing anonymity in the community Individual isolation in the space	+	+	+	-
8	Safety - Guarantee of the protection – in the entire time of the stay (easy evacuation)	-	+	+	+
9	Noise – generated by the environment	-	+	+	+
10	Elasticity of transformations of the way of using the space: individually and as the way of organizing – direction of events	+	-	-	-

4. One should appreciate the phenomenon of the public sphere in the seaside landscape

A Seaside park is a space requiring the particular care. I will use the constructed table presenting the newest features of the space subjected to the critical evaluation in the report. There are nine features:

- uniqueness,
- rise time,
- sustainability,
- level of investment,
- ownership,
- autonomy,
- utility,
- educational value,
- therapeutic qualities,
- It would be possible to raise effectiveness of the space – various forms of recreation and rehabilitation in the fresh air on the allowed part of the beach
- Education about the Nature – one isn't allowed to destroy dune areas
- Social education – the cleanness in nature is dependent on our activity in the field of preventing messing and the vandalism, everyone are responsible for the purity, not only hosts and the city hall
- organized, but discreet 24 hours monitoring of reprehensible behaviors amongst guests, of cafés and of “fish and chip shop” which are pasted all over the space between the pedestrians avenue in the Seaside Park and the area of sand dunes and the beach (in some cases these objects are planted even on sand dunes.

5. Summary

In contemporary town public space is a Significant Space, which should be carefully protected Shared Place. Public space has the characteristics of the autonomous to the rest of the city, these characteristics should be identified and respected, nurtured and saved from destruction.

Endnotes

- ¹ Fragments distinguished, peculiarly marking him make the public sphere of the contemporary city up, in which, both time of events taking place currently, natural environment and creating artificially, spatial proportion, view values and the architectural tissue of the town are arousing positive emotions in recipients and users; since remains in the perceptible dynamic balance.
- ² J.J doctor. Haffner – the discoverer of Sopot and the author of Sopot as the health resort.
- ³ The perception and approval of the township of the public sphere, this way described could be independent of aims of its creators and hosts. But it isn't possible to not-agree with existence of certain phenomena. They are so-called “magic spaces” in cities, but there are also the other forgotten, not liked, not having a good aura. There also exist new seats carried out according to aims of investors, for the local community, but not-accepted, not liked, dead. At the same time chosen, lively places exist, not necessarily most essential for internal living in the city, even difficult-available and climatically difficult. In a word the public spheres are having their own life in the city; they are evolving, they were and they are elements generating the vitality in the city.